

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. KADM. WŁODZIMIERZA STEYERA
W KROKOWEJ**

*Rok szkolny
2021/2022*

Spis treści:

- I. Podstawy prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole podstawowej
- II. Założenia ogólne
- III. Definicje związane z doradztwem zawodowym
- IV. Podmioty realizacji zadań Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.
- V. Odbiorcy działań związanych z Wewnętrzzszkolnym System Doradztwa Zawodowego :
 - Klasa O
 - Klasy I-III
 - Klasy IV-VI.
 - Klasy VII – VIII
- VI. Program realizacji wewnętrzzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2021/2022
- VII. Ewaluacja

I. Podstawy prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe (art. 47 ust. 1 pkt 4)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591 oraz z 2018 r. poz. 1647)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r.w sprawie doradztwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019r., poz 325)

II. Założenia ogólne programu

Głównym celem preorientacji, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych, który będzie realizowany poprzez :

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kątem planów i aspiracji zawodowych,
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych,
- kształtowanie wiedzy o rynku pracy oraz umiejętności krytycznej analizy procesów w nim zachodzących,
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji dotyczących zawodów oraz rynku pracy,
- rozwijanie świadomości dotyczącej znaczenia pracy w życiu człowieka,
- kształtowanie wiedzy dotyczącej pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, współpracownika, pracodawcy,
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów,
- rozwijanie umiejętności identyfikacji osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz świadomości w jakich sytuacjach zwrócić się o poradę i wsparcie.

III. Definicje związane z doradztwem zawodowym:

- **Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego** – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę lub placówkę
- **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno – gospodarczym.
- **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżenie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I-IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- **Doradztwo zawodowe** – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII-VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

IV. Podmioty realizacji zadań Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy w szkole:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy,
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami, wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem lub pedagogami, „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynacja jego realizacji,
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli, wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologa lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”,
- koordynuje działalnością informacyjno-doradczą realizacji przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze,

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści (psycholog, pedagog, logopeda):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej,
- organizują w sali kąpiki zawodoznawcze,
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

V. Odbiorcy działań związanych z Wewnątrzszkolnym System Doradztwa Zawodowego :

Klasa O

Cele główne:

- rozwijanie wiedzy dotyczącej zawodów i ich znaczeniu,
- redukowanie stereotypów dotyczących aktywności zawodowej,
- wdrażanie do szacunku wobec pracy własnej i innych,
- rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i talentów,
- rozwijanie kompetencji związanych z pracą w zespole i organizacją aktywności własnej.

Treści programowe:

1. POZNANIE SIEBIE

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Działania z zakresu preorientacji zawodowej uczniów oddziału przedszkolnego klasy O są zgodne i spójne z treściami i celami programu realizowanego na tym etapie edukacji.

Klasy I-III

Cele główne:

- rozwijanie wiedzy dotyczącej zawodów w i ich znaczeniu,
- redukcja stereotypów dotyczących aktywności zawodowej,
- wdrażanie do szacunku wobec pracy własnej i innych,
- rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i talentów,
- rozwijanie kompetencji związanych z pracą w zespole i organizacją aktywności własnej.

Treści programowe:

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia związane z orientacją zawodową w klasach I-III prowadzone są w ramach procesu realizacji podstawy programowej i są w nią wkomponowane.

Klasy IV-VI

Cele główne:

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kontem planów i aspiracji zawodowych,
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych,
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową,
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów.

Treści programowe:

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjna-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Zajęcia związane z orientacją zawodową w klasach IV-VI wkomponowane są w bieżącą realizację podstawy programowej.

Klasy IV-VI

Cele główne:

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kontem planów i aspiracji zawodowych,
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych,

- kształtowanie wiedzy o rynku pracy oraz umiejętności krytycznej analizy procesów w nim zachodzących,
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji dotyczących zawodów oraz rynku pracy,
- rozwijanie świadomości dotyczącej znaczenia pracy w życiu człowieka,
- kształtowanie wiedzy dotyczącej pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, współpracownika, pracodawcy,
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów,
- rozwijanie umiejętności identyfikacji osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz świadomości w jakich sytuacjach zwrócić się o poradę i wsparcie.

Treści programowe:

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.3 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach VII -VIII będą realizowane poprzez:

– Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym o tematyce:

Klasa VII

- Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka edukacyjna i zawodowa?
- Jak odnieść sukces – wyznaczanie celu.
- Co to jest motywacja ?
- Poznaj siebie ! Samoświadomość i samoocena.
- Zainteresowania, zdolności i umiejętności.
- Moje mocne strony.
- Autoprezentacja – jak zareklamuję siebie?
- Co to jest rynek pracy i kim jest pracodawca.
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.
- Poznajemy zawody, czyli zawodowy zawrót głowy.

Klasa VIII

- Ścieżki kształcenia systemu edukacyjnego w Polsce.
- Planowanie kariery zawodowej – od czego zacząć?
- Kim jestem? Tajemnice osobowości a wybór zawodu.
- Temperament i jego wpływ na wybór zawodu.
- Oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych powiatu puckiego.
- Oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych powiatu wejherowskiego.

- Predyspozycje zawodowe a moje preferencje.
- CV i list motywacyjny jako forma pierwszego kontaktu z pracodawcą.
- Rozwijam swoją przedsiębiorczość.
- ABC poszukiwania pracy. Podsumowanie zajęć z doradztwa zawodowego.

Ponadto:

- Udział w targach kariery
- Indywidualne doradztwo zawodowo edukacyjnej
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Wycieczki zawodoznawcze.

VI. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2021/2022

- Tabela w załączniku

VII. Ewaluacja

Wdrożony Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego będzie systematycznie monitorowany i modyfikowany, aby pomógł w najefektywniejszym osiągnięciu zakładanych celów. Podczas wdrażania programu wszystkie podmioty realizujące WSDZ systematycznie zbierają, rejestrują oraz wymieniają dane potrzebne do ewaluacji bieżącej i końcowej programu.

W celu ewaluacji stosowane będą różnorodne narzędzia dla podsumowania pracy nauczyciela lub zespołu nauczycieli włącznie z prezentacją osiągnięć np.:

- bieżąca obserwacja ucznia,
- informacja zwrotna od ucznia (autoanaliza) oraz nauczycieli
- dokumentowanie wymiernych efektów pracy,
- analizowanie dokumentów , planów, harmonogramów, dzienników lekcyjnych,, dzienników zajęć pozalekcyjnych,

